

1932

Rokytnice byla prvou obcí z farnosti slavičinské, která zajímala se a pracovala vždy na zlepšení pozemků a snažila se usilovně zvýšit výnos půdy. K tomu cíli používá hojnou měrou umělých hnojiv i nejnovějších strojů hospodářských.

PRVNÍ ŽENTOUR V OBCI A JINÉ STROJE HOSPODÁŘSKÉ

Tak např. první žentour s mlátičkou ovšem nedokonalou používal Salomon Ziemlich v r. 1880. Tehdy byla to novinka, kterou shlédnouti přicházeli hospodáři i ze sousedních obcí. Dotyčný izraelita byl nejmajetnějším hospodářem v obci, měl hostinec s pálenicí líhu (zanikla v r. 1890) mnoho pozemků (180 mír) a ve chlívě až 14 krav. Neschopností jeho nástupce syna Leopolda ubývalo majetku až konečně v r. 1928 přišel i dům dražbou v cizí majetek a Leopold Z. stal se kostelníkem synagogy v Uh. Brodě.

První žací stroj v obci měl Vincenc Urbaník v r. 1910, rovněž první moderní čističku s benzinovým později s parním pohonem v r. 1910. První secí stroj koupil Lud. Mudrák r. 1910, téhož roku bylo v obci 6 žentourů. V přítomné době hospodáři nepoužívají již k mlácení žentourů, nýbrž pohonu parního a benzinového.

Již v r. 1912 počali někteří hospodáři – tehdejší starosta obce Lud. Mudrák, Č. Vrba a jiní – pomýšleli po příkladu pokročilých zemědělců v jiných krajích na odvodnění svých pozemků. V tomto úmyslu byli podpořeni náhledem poslance Stojana a odborného inženýra, kteří téhož roku pozemky prohlédli a odvodnění je doporučili. Avšak světová válka způsobila přirozeně úplnou stagnaci snahy.

Zato ihned po válce počala myšlenka odvodnění nabývatí půdy a na poupd shora jmenovaných jedinců za souhlasu obecního zastupitelstva utvořen v r. 1920 přípravný výbor jehož předsedou stal se tehdejší starosta obce Čeněk Vrba a členy členové obecního výboru. Výlohy s přípravnými pracemi spojené hradila zprvu obec, později vypůjčilo si přípravné družstvo v Rolnické záložně ve Slavičíně částku 1 000 Kč a v r. 1927 pak 5 000 Kč na výlohy vodoprávního řízení. Podáním ze dne 12. října 1926 požádal přípravný výbor za povolení odvodnění pozemků v katastru obce Rokytnice soustavnou drenáží za povolení potřebného zatížení cizího majetku služebnostmi neb výkupem a za zřízení nuceného vodního družstva, které by meliorační podnik provedlo a udržovalo. Dotyčný meliorační podnik byl vypracován morav. zem. stavebním úřadem v Brně. O této žádosti rozhodl – na základě vodoprávního jednání okresní úřad v Uh. Brodě přípisem ze dne 25. 6. 1928, jenž schválil stanovy družstva, které nahradilo útraty konaného řízení i tisku částkou 2 450 Kč. Původní projekt meliorace v němž byla hlavní stoka vedena pozemky katastru divnického (měla vústiti do Rokytenky v katastru divnickém nad nynějším betonovým mostem, při čemž by řečiště bylo náležitě upraveno) vzbudil protest tamních majitelů pozemků, kteří k stavbě stoky nesvolili, jednajíce tak proti vlastnímu prospěchu, bylo nutno projekt přepracovati a hlavní stoku vesti po hranicích katastru rokytenského. Tím uspořen družstvu náklad na stavbu betonového silničního mostu přes Rokytenku a nový projekt byl mnohem levnější.

Z toho důvodu a také z té příčiny, že statkář L. Wichterle rozhodl se později k odvodnění svých pozemků (neměl nároků na subvenci), uskutečnění projektu se oddálilo a s pracemi započato až v r. 1930 v době hospodářské krize, již těžce postiženy všechny vrstvy obyvatelstva, nejdříve vrstvy zemědělské nesmírným poklesem cen produktů i zvířat hospodářských takovou měrou, že přemnozí hospodáři nejsou v stavu zaplatiti splátky á50 Kč za odvodněnou měřici pozemků, tím hůře, že ceny hnojiv, hospodářských strojů a průmyslových výrobků nedoznaly přiměřeného snížení.

Po konečném schválení přípravných prací k provedení meliorace konána dne 8. června 1930 za účasti 40 členů valná hromada, která provedla volbu výboru nuceného vodního družstva. Počet hlasů hlasujících řídil se počtem ha půdy (1 ha 1 hlas). Do výboru zvoleni: Šuráň Jos 169 hlasy, Kovařík Vincenc 168, Vrba Čeněk 159, Peléšek Antonín 143, Goňa Jan 142, Mudrák Ludvík 127, Fuksa Jos. 129, Škubník Jan 122, Janošik Frant. 118, náhradníci: Kužela Ant. 84, Argaláš Ant. 76, Peléšek Karel 69, Malaník Jan 52, revisoři: Jemelka Jan 72, Ungermann Rud. 45 hlasů. Předsedou družstva zvolen Čeněk Vrba, jeho náměstkem Ludvík Mudrák, jednatelem Goňa Jan, pokladníkem Jos. Fuksa, potvrzovatelem účtů Vincenc Kovařík.

Def. vodní družstvo vypsalu veřejnou soutěž na dodávku trubek a na provedení drenážních prací. Soutěže zúčastnily se 4 podnikatelské firmy a 2 cihelny: Ing. Emil Bartoš v Břeclavi za 813 018,60 Kč

Ing. L. Novák v Olomouci za 797 867,40 Kč

Ing. Vlad. Jaroš v Uh. Hradišti za 786 892, 30 Kč

Ing. V. Laciný v Praze za 829 051, 85 Kč

Akciové cihelny v Hodoníně nabídly drenážní trubky s dovozem na staveniště za 341 045,68 Kč, akciové v Prosenicích za 344 501 Kč.

Provedení melioračních prací zadáno firmě ing. Vlad. Jaroš v Uh. Hradišti, dodávka trubek akc. cihelnám v Mal. Prosenicích.

Práce začaty v září 1930 a měly býti ukončeny nejpozději v r. 1933. Jelikož však v těchto letech projevila se silně hospodářská krize i v naší republice, jejíž výsledkem byla silná nezaměstnanost (v obci až v r. 1932) přihlásilo se do práce takové množství dělníků z blízkého i vzdálenějšího okolí – v podzimních měsících r. 1931 až 300, že práce ukončeny v r. 1931 dodělávky s malým počtem místních dělníků roku běžného. Z uvedeného počtu 300 dělníků bylo místních 15 – 20, jelikož tito nemajíce zběhlosti v rytí drenáží málo vydělali a když se zapracovali byl projekt ukončen. Průměrný denní výdělek činil asi 25 Kč denně.

Pro místní dělnictvo bylo by lépe, kdyby se práce protáhly i v r. 1932 a 1933 ježto hroživá nezaměstnanost objevila se zde až roku letošního, když ze 60 stavebního dělnictva mělo stálou práci jen 5–10, ostatní pracovali jen občas a málo.

K přesnému názoru o ceně, postupu a množství prací stůjž zde opis kolaudačního protokolu.

KOLAUDAČNÍ PROTOKOL

Sepsaný dne 14. června 1932 v obci Rokytnici, pol. Okres Uh. Brod o výsledku technicko-ekonomické kolaudace melioračního podniku vodního družstva v Rokytnici, která nařízena byla výnosem min. zemědělství ze dne 7. června 1932, číslo 69.207-6 za přítomnosti nížeapsaných.

Meliorační projekt vodního družstva v Rokytnici vypracován byl býv. zem. Staveb. Úřadem v roce 1926-27 z nařízení mor. zem. Výboru ze den 15.10. 1926 číslo 24.098.

Povolení k provedení podniku dáno bylo výměrem okres. úř. v Uh. Brodě ze dne 25. 6. 1929 čís. 69.678/6-29 byl projekt schválen v tomto rozsahu: úprava odpadů A-B a C-D v délce ... 1.515 km a odvodnění pozemků drenážemi na pološe 300.2941 ha za podmínky, že při porvádění budou odvodněné pozemky ochráněny před cizí vodou z pozemků neodvodněných, jakož i před zarůstáním podél stromořadí obvodovými trativody.

Zároveň uznán byl pro vyměření příspěvků z prostředků státních rozpočet částkou: 1,266.000 Kč
z toho připadá na práce odpadové: 96.000 Kč

na práce meliorační: 1,170.000 Kč

Udržovací fond stanovilo min. zemědělství pro odpady částkou: 6.000 Kč
pro meliorace částkou: 30.000 Kč

K žádosti vodního družstva povolil mor. slezs. zemský výbor vodnímu družstvu na skutečný náklad a k udržovacímu fondu příspěvek ve výši 30 % až do částky 28.800 Kč a na práce meliorační příspěvek 30 % až do částky 351.000 Kč.

Celkem ve výši 379.800 Kč

Stejný percentuelní příspěvek povolilo min. zemědělství výnosem ze dne 28.10.1931 čís. 77.863-7/31

Meliorační podnik zadán byl na základě veřejné soutěže firmě Ing. Vlad. Jarošovi v Uh. Hradišti smlouvou ze dne 25. července 1930.

Zadání stavby schváleno bylo usnesením mor.-slez. zem. výboru ze dne 3.10.1930 a výnosem min. zeměd. ze dne 20.11.1930. Podnikatel započal stavbu den 9.9.1930 a ukončil ji v prosinci 1931. Občasný stavební dozor vedla stavební správa zemědělsko-technická v Uh. Hradišti. Kolaudační operát předložil podnikatel dne 25.3.1932 a vodní družstvo zažádalo dne 21.5.1932 o provedení technicko-ekonomické kolaudace, která ustanovena byla na dnešní den.

Kolaud. komise vykonala pochůzku celým melioračním územím, jakož i podél upravených odpadů A-B a C-D, vykopáním 30 zkušebních soud, přeměřením příčných profilů a objektů na odpadech a zjištěním rozchodů a hloubek trativodných pásem se přesvědčila, že celý podnik je řádně proveden a že bylo dosaženo očekávaného účelu v plné míře.

Proti schválenému projektu byly během stavby provedeny tyto změny:

A) U prací drenážních:

1. (technické údaje vynechány)

Proti schválenému rozsahu 300.2941 ha

bylo odvodněno pouze 283.5380 ha

čili méně o 16.7561 ha

2. a 3. bod jednající o technických změnách vynechán

3. Za katastrofální povodně dne 31. 8. 1931 byl potok Rokytenka úplně zanešen štěrkem, takže vyústní skupiny č. 37. a 38 neměly odpadu a proto museli býti spojeny a vyústěny asi o 200 m níže ... technic. údaje (5.,6.,7.,8.,9. a 70. bod, rovněž u prací odpadových bod 1.-6. – body technické)

Podzim r. 1930 a celý rok 1931 byly pro provádění melioračních prací velmi nepříznivé. Rozdělované práce byly postiženy několika povodněmi a to dne 26. až 29. října 1930, jarním táním sněhu v březnu 1931, 22. dubna 1931 a katastrofální průtrží mračen dne 31. srpna 1931, která způsobila mnoho škod jak na drenáži tak i na provedených odpadech. Spousty vod vymlely sběráky až na trubky a došírky místy až 2 m, trubky byly na mnoha místech vytrhány a odplaveny. Odpady A-B a C-D nestačily

pojmuti náhlý příval vody z okolních strmých úbočí a lesů, takže celé údolí mezi Rokytenkou a odpadem A-B bylo zatopeno. Dlažba odpadů byla vždy od místa k místu vytrhána a materiál nakupen před objekty, kde byl zmírněn odtok vody, svahy byly porvány a vytvořeny velké výmoly jak na svazích, tak i ve dně a dřevěná lávka odnesena. Znovuzřízení odpadů, zavezení výmolů na odpadecha a na sběracích, jakož i opatření proti opětovnému poškození dlažeb zřízením 65 dřevěných prahů a 2 betonových stupňů vyžádalo si nákladu: 44.442,45 Kč

Změny týkající se příbrání neb vypuštění ploch provedeny byly na přání majitelů pozemků, ostatní změny pak byly provedeny z důvodů technických a úsporných, neb za účelem důkladnějšího zpevnění dna a svahů po povodni.

Pásem drenážních položeno bylo 330.846 km a to pásem svodných 38.380 km, pásem sběrných 292.466 km.

Drenážních trubek dodáno a spotřebováno bylo svodných 895.400 kusů, sběrných 125.050 kusů, vesměs z kruhové a strojní cihelny vv Mal. Prosenicích. Na 1 km pásma připadá průměrně 31 kusů trubek. Drenáž všude dobře působí a její blahodárné účinky jsou již patrné.

Veškeré objekty drenážní a odpadové provedeny řádně, z dobrého materiálu, jich rozměry byly přeměřeny a souhlasí s předloženými kolaudačními plány.

Provedený podnik plně vyhovuje svému účelu a může být předán vodnímu družstvu do vlastní správy a udržování. Komise uznává veškeré změny a doplňky za nutné a doporučuje jich ku schválení.

VYÚČTOVÁNÍ

Po vykonané pochůzce melioračním územím byly prozkoumány a propočítány výkazy a účty se všemi účetními doklady a sestaven byl skutečný stavební náklad takto:

1. Upravený účet podnikatele	913.300.58 Kč
2. Účet vodního družstva za drenážní trubky s dovozem, cestovné a různé	359.128 Kč
3. Stavební dozor dle výkazu zemské účtárny	3.507 Kč
4. Na vícepráce se preliminuje	150 Kč
5. K úhradě technické a vodoprávní kolaudace	1600 Kč
6. Na rozvrh příspěvků	2400 Kč
úhrnem	1,280.085.58 Kč
oproti schválenému rozpočtu ve výši	1,266.000 Kč
jeví se překročení o	14.085.58 Kč

jež oddůvodňuje se zhuštěním trativodní sítě v trati „Za Olší“, hlavně pak provedením úpravných prací po povodni, které vyžádaly si nákladu 44.442.45 Kč a oproti projektu nečekaně sklanatou spodinu.

Ke skutečnému nákladu dlužno ve smyslu kol. instrukce připočísti kolaudační odměnu pro kolaudátory, správce stavby a státní a zemské úředníky administrativní netechnické.

Dle skutečného nákladu připadá na odvodnění 1 ha pozemků průměrný náklad ... 4.311 Kč

oproti průměrnému schválenému nákladu ... 4.260 Kč

UDRŽOVACÍ JISTINA

Vzhledem k tomu, že bylo provedeno 860 km svodnic více, navrhuje kolaudační komise ponechání udržovací jistiny ve schválené výši per ... 36.000 Kč a to tím spíše, že s ohledem na obtížný terén bude podnik vyžadovat nákladného udržování.

Přítomný podnikatel bere výsledek zúčtování se souhlasem na vědomí a zavazuje se ručiti za provedené práce po dobu 2 roků od dnešního dne počínaje, ke kterémuž účelu ponechává záruční list Občanské záložny v Kyjově, znějící na částku 40.000 Kč.

Zástupcové vodního družstva berou výsledek kolaudace se souhlasem na vědomí, přebírají dnešním dnem provedenou stavbu do vlastní správy a udržování a prohlašují, že složí část udržovací jistiny na vodní družstvo připadající u Hypoteční a zemědělské mor. banky v Brně. Současně prosí s poukazem na finanční tíseň vod. družstva a nezámožnost zájemníků vesměs to drobných zemědělců za rozšíření povolených příspěvků na celý skutečný náklad stavby a za pokud možno brzké poukázání zbytku povolených příspěvků z prostředků veřejných.

Skončeno, přečteno a podepsáno:

Ing. Jos. Poláček v r. zemský kolaudátor, Ing. Zdeněk Bambásek, v.r. státní kolaudátor, Ing. Vlad. Jaroš v.r., Ing. J. Střelský v.r., správce stavby Jan Goňa, Jan Škubník, Ant. Peléšek, Jos. Šuráň, Kar. Peléšek.

Obecních pozemků odvodněno 13 ha 50 a a 51 m² nákladem 30.116,37 Kč. Z rolníků největší odvodněnou výměru mají: Fuksa Josef 31 ha 70 a 29 m za 70.69,70Kč, Vrba Vratislav 13 ha 61 a 65 m², Kovařík Vincenc 9 ha 30 a 562, Urbaník Vincenc 8 ha 69 a 96 m², Mudrák Ludvík 8 ha 11 a 02 m², Škubík Jan 7 ha 66a 69 m² atd.

Umoření stavebního nákladu má se státi v 15 letech půlletními splátkami a'50 Kč z měřice. Náklad na měřici činí po odečtení subvencí 443 Kč, v Hrádku a ve Slavičíně odvodňováno o rok dříve nákladem na měřici více než o 100 Kč levnějším. Zvýšený náklad u nás způsoben byl menší subvencí, složitějším projektem a nepříznivými poměry povětrnostními (silné a stálé deště, průtrž mračen).

NEZAMĚSTNANOST

O níž v minulých letech bylo u nás pouze slyšeti, projevila se u zdejšího dělnictva dojíždějícího v počtu asi 50 osob za prací nejvíce na Slovensko, až do roku letošního, za to velmi bolestně. Bylo velmi málo práce i na Slovensku, kamž nebyli naši dělníci pro odpor Slováků přijímáni. Podobné poměry byly v celé republice, byly podnikány nouzové práce jen pro místní dělníky. Také naše obec podnikla nouzovou stavbu mostu a polní cesty v „Dražkách“ a opravu jiných cest nákladem asi 19.000 Kč.

PŘÍSPĚVEK MIN. SOCIÁLNÍ PÉČE

Při stavbě cesty zaměstnáno až 40 lidí. Minist. Sociální péče přispělo na tyto nouzové práce částkou 10.000 Kč.

STRAVOVACÍ AKCE

Kromě toho zřídilo toto ministerstvo státní stravovací a mléčnou akci. Nezaměstnaní dostávali 10 Kč poukázky na potraviny týdně jednu na osobu.

POČET NEZAMĚSTNANÝCH A POUKÁZEK

V obci bylo rozděleno: v únoru 30 nezaměstnaným 30 poukázek, v březnu 35 nezaměstnaným 96 poukázek, dále bylo nezaměstnaných v dubnu 48, v květnu 41, červnu 42, v červenci 37, v srpnu 15, v říjnu 18, v listopadu 18, v prosinci 30 a vydáno 160,110,125,100,50,50,30 a 107 poukázek, úhrnem za rok 858 poukázek v ceně 8.580 Kč.

ČINNOST KULTURNÍ A SOCIÁLNÍ

Odbor N. J. sehrál dvě divadla s dospělými, školní děti uspořádaly oslavu 28. října a dětskou besídku s vánoční nadílkou, k níž štědře přispělo rodičovské sdružení a přátelé školy. Chudé děti podělení šatstvem, obuví a poskytovány jim po celý rok školní potřeby.

DARY

Akciové cihelny v Mal. Prosenicích darovaly 500 Kč na jeviště a vánoční nadílku, podnikatel staveb V. Hora Kč 100,-, Rolnická záložna ve Slavičíně 200 Kč.

POŽÁRY

Dne 4. října zničil z neznámé příčiny vzniklý oheň seník Jana Bařinky č. 26. Pojištěná škoda činila 4.000 Kč a 8.000 Kč zásob. Dne 21. listopadu shořelo obytné stavení a stodola Jos. Šeligy č. 92. Vznik ohně neznámý, pojištěná škoda 8.000 Kč. Dne 10. září zničil oheň samotu Jos. Šuráně „Pod Bukouvinou“, zničeny zásoby obilí a sena, škoda 90.000 Kč. Všechny tři požáry uhasil a lokalizoval místní hasičský sbor.

CENY

Ceny udržely se na přibližně stejné výši, podražil dobytek i maso hovězí 10,- vepřové 12 Kč a stoupla cena žita pro neúrodu na 150 Kč.

OBECNÍ ÚČTY

Příjem obce činil 64.766 Kč vydání 63.700 Kč aktivní nedoplatky 30.000 Kč proti r. 1931 a 7.000 Kč více následkem nezaměstnanosti.

ÚRODA

Úroda obilí byla slabší. Všechna pšenice byla napaden obilní rzí, která úplně zničila letošní úrodu. Zrno se nevyvinulo a sláma se nehodila ani ke krmení. Pohroma je taková, že jí není pamětníka. Mnozí

hospodáři utrpěli tisíkové škody. Úroda sena slabá, otavy velmi slabé pro přílišné sucho, zemáků hojně. Z ovoce urodilo se mnoho švestek, jablek a hrušek méně.

POČASÍ

Převládalo suché počasí s nepříznivým vlivem na úrodu sena. Zima byla mírná, sněhu málo, léto teplé a suché, podzim suchý.

RŮZNÉ

Usnesením obecního zastupitelstva ze dne 6. března 1932 podepsána smlouva, jíž přistoupila obec k zavedení elektrického osvětlení v obci připojením na síť západomor. Elektráren v Oslavanech. Pro nemožnost vzítí úvěru v částce 15.000 Kč z důvodu hospodářské tísně, nebyla síť do konce roku zřízena.

OHRANIČENÍ KAMENCE

Provedeno ohraničení „Kamence“ nákladem 1.200 Kč. Půda této trati užívána některými občany, byla jim odprodána po 40 hal za 1 m2, ježto byla jimi užívána více než 40 let.

V obci používají se 62 jízdní kola, 1 kolo motorové a 1 nákladní auto.

NOVÉ DOMKY

Na „Dvořisku“ vystavěl a obydliil domek čís. 123

Jan Kafka, okresní cestař (přistěhoval se z Částkova r. 1931) a domek č. 124 Jan Helia, krejčí. Karel Plodek, přistěhoval se z Prahy, dal domek č. 130 pod střechu. Obydlil jej v roce 1933.

Tato pamětní kniha byla vyložena k veřejnému nahlédnutí ve dnech 27. srpna až 10. září 1933.